

جہاد مقدس

ناع نقاد درین از حضرت ایت الله العظمی خامسی حقیقت

الله عزوجل

خرمشهر

آزاد شد

رب القدس

خیر

﴿ مقدمه ﴾

دفاع مقدس یکی از درخشنان‌ترین و مهم‌ترین بخش‌های تاریخ انقلاب اسلامی و داستان حماسی پرشکوه مقاومت ملت بزرگ ایران است که با وجود خسارات آن، مشحون از درس ایستادگی، مقاومت، ایثار، عزّت و استقلال است و تجربیات گران‌بهایی در حوزه‌های مختلف برای انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی ایران بر جای نهاده و الگویی برای ایستادگی درس آموز مبارزات ملت‌های آزاده علیه استکبار جهانی به شمار می‌رود. جنگ هشت‌ساله از بزرگ‌ترین افتخارات ملت ایران و تجلیگاه ایستادگی و فداکاری عمومی بی‌نظیر مردم در همه‌ی ادوار تاریخ کشور است؛ به گونه‌ای که چرا غی راهنمای برای آینده‌های نزدیک و دور مدیریت راهبردی و کلان کشور تلقی می‌گردد.

آیت الله العظمی خامنه‌ای (متظلله‌العالی) از اولین ساعات آغاز جنگ تحمیلی به عنوان نماینده‌ی حضرت امام خمینی (قتس‌سته) در شورای عالی دفاع در این جهاد عظیم نقش مؤثری داشتند و در همان روزهای اول جنگ، عازم جبهه‌های نبرد حق علیه باطل شدند و در بین رزم‌دگان حضور یافتند، و چشم امین و بازوی توانمند امام در جهاد مقدس ملت قهرمان ایران بودند. مسئولیت‌های توأمان معظّم‌له در شورای عالی دفاع، امامت نماز جمعه‌ی تهران و ریاست کمیسیون دفاع مجلس شورای اسلامی در سال اول جنگ و سپس در مقام ریاست جمهوری و ریاست شورای عالی دفاع و ریاست شورای عالی پشتیبانی جنگ و تمشیت امور ارتش و سپاه، این امکان را به ایشان میداد که نگاهی جامع نسبت به مسائل کشور و دفاع مقدس داشته باشند؛ لذا بیانات مقام معظّم

رهبری (منظله‌العالی) در خصوص هشت سال جنگ تحمیلی عراق علیه ایران حاوی نکات و محورهای مهمی در این خصوص میباشد. رهبر معظم انقلاب اسلامی پس از دوران دفاع مقدس تاکنون نیز همواره در بیانات متعدد، نسبت به اهمیت آن دوران و لزوم تبیین و ترویج معارف و ارزش‌های این واقعه‌ی عظیم تأکید فرموده‌اند.

برای تدوین این کتاب، رهنمودها و تدبیر مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا (منظله‌العالی) در خصوص ابعاد و موضوعات مختلف مرتبط با دفاع مقدس که طی سالهای ۱۳۵۹ تا ۱۳۹۹ بیان فرموده‌اند، مورد بررسی و بهره‌برداری قرار گرفته، و مطالب آن در ده فصل به شرح زیر دسته‌بندی شده است:

فصل اول: مبانی و کلیات جهاد و دفاع

فصل دوم: چرایی طمع دشمنان در تحمیل جنگ علیه ملت ایران

فصل سوم: نقش تدین، معنویت و مبانی دینی در پیروزی دفاع مقدس

فصل چهارم: نقش مردم و اقوام مختلف مردمی در دفاع مقدس

فصل پنجم: نقش ارگانها و نهادهای مختلف در دفاع مقدس

فصل ششم: نقش دولتها و سازمانهای بین‌المللی در جنگ تحمیلی

فصل هفتم: دستاوردها، درسها و عبرتهای دفاع مقدس

فصل هشتم: الزامات مرتبط با دفاع مقدس

فصل نهم: خاطرات

فصل دهم: برخی شهادای شاخص دفاع مقدس

امید است این کتاب که در چهل و یکمین سالگرد دفاع مقدس

منتشر میگردد، مورد استفاده‌ی علاقه‌مندان و محققین قرار گیرد و

مبانی برای اجرای تحقیقات و پژوهش‌های بیشتر در این زمینه باشد.

فهرست

فصل اول: مبانی و کلیات جهاد و دفاع

۲۷	.....	جهاد
۲۷	.....	جهاد دری از درهای بهشت
۲۷	.....	جهاد اسلامی؛ احساس مسئولیت نسبت به مستضعفین
۲۸	.....	شمارش سه عرصه‌ی مهم «جهاد» در روایت امیرالمؤمنین (علیه السلام)
۲۹	.....	دو شرط جهادی بودن یک عمل؛ تلاش و رویارویی با دشمن
۲۹	.....	جهاد کبیر؛ عدم تبعیت از دشمن در میادین گوناگون
۳۰	.....	جنگ ممدوح؛ جهاد فی سبیل الله
۳۱	.....	جنگ تحمیلی؛ میدان جولان انقلاب اسلامی
۳۲	.....	تحمیل جنگ، توطه‌ای علیه انقلاب اسلامی
۳۲	.....	حقیقت جنگ؛ درگیری بین دو جهت‌گیری استقلال و وابستگی
۳۳	.....	جنگ دوقطب مادی جهان در مقابل جریان سوی آزادی خواه
۳۴	.....	سیاست ما در ارتباطات جهانی؛ زور نگفتن وزور نپذیرفتن
۳۴	.....	علت مبنایی مخالفت با جنگ افروزی در انقلاب اسلامی
۳۵	.....	جنگ مقدس
۳۶	.....	دفاع مقدس؛ دفاع از شرف اسلامی و انقلابی
۳۶	.....	دفاع مقدس؛ تأمین‌کننده‌ی مصالح همه‌ی مسلمین
۳۷	.....	راه پایان جنگ؛ تنبیه مهاجم و نابودی آن
۳۸	.....	خاک عراق، متعلق به ملت عراق نه صدام و رژیم بعث
۳۸	.....	طرف مقابل ایران در جنگ صرفاً رژیم مت加وز صدام نه مردم عراق!
۳۸	.....	تمسک ملت ایران به اصول اخلاقی در جنگ
۳۹	.....	از تکاب جنایات جنگی توسط رژیم بعث

۴۰	جنگ ما با استکبار جهانی تمام شدنی نیست!
۴۱	دفاع
۴۰	انجام وظیفه‌ی دفاع از قرآن، اسلام و جمهوری اسلامی
۴۰	دفاع، جزئی از هویت یک ملت زنده
۴۱	دفاع از ارزش‌های الهی مجسم در نظام جمهوری اسلامی
۴۱	تبیین ارزش والای تلاش برای دفاع از نظام جمهوری اسلامی
۴۱	مقایسه‌ی منطق متعالی اسلام در موضوع نظامیگری با منطق مادی
۴۲	وجوب دفاع از سرزمین اسلام؛ مورد اتفاق همه‌ی مذاهب
۴۳	صلح
۴۳	ماهیت و ویژگی صلح
۴۳	صلح بد؛ صلح تشویق‌کننده‌ی ظالم و سرکوب‌کننده‌ی مظلوم
۴۳	راندن متجاوز و انهدام او به جای صلح غیرشرافتمندانه
۴۳	پذیرفتن صلح تحمیلی؛ نشانه‌ی پایبندی به اصول اسلامی
۴۴	سه ملاحظه‌ی اساسی در «نه» گفتن به صلح غلط!
۴۵	امنیت
۴۵	نعمت مجھول (امنیت)! از اساسی‌ترین نیازهای یک ملت
۴۵	امنیت امنیت ملی در دور بعد داخلی و خارجی
۴۶	تحقیق تمام اهداف ملت ایران در سایه‌ی وجود امنیت
۴۶	علت مخالفت دشمنان با حافظان امنیت کشور
۴۶	شهادت
۴۶	تعريف شهادت
۴۷	ایران، کشور شهیدان
۴۷	شهادت؛ نگین درخسان دوران دفاع مقدس
۴۸	دو موضوع‌گیری باشکوه و دارای پیام از سوی شهیدان
۴۹	تلاش دشمنان برای از بین بردن نام شهادت در کشور
۴۹	جایگاه عزت شهیدان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی

فصل دوم: چرایی طمع دشمنان در تحمیل جنگ علیه ملت ایران

علل، عوامل و زمینه‌های آغاز جنگ ۵۳
مشکلات و نقاط ضعف داخلی ۵۳
ضعف تدبیر رئیس جمهور وقت در عدم آمادگی لشکرهای مرزی ۵۳
نقش بنی صدر در ناهماهنگی شورای عالی دفاع ۵۴
فاصله‌ی بسیار زیاد امکانات و تشکیلات ما با رژیم بعثت ۵۵
دشمنی‌ها و تحریکات خارجی ۵۶
نامیدی استکبار از سلطنت غرب‌گرایان بر کشور؛ مشوق ایجاد جنگ ۵۶
ترس ابرقدرت‌های جهانی از عظمت انقلاب؛ علت تحمیل جنگ ۵۷
جنگ نیابتی؛ تنها راه آمریکا برای رویارویی با جمهوری اسلامی ۵۹
احیاء گفتمان استقلال طلبی؛ علت تهاجم استکبار جهانی ۶۰
تهوّمات و رذایل اخلاقی و شخصیتی صدام ۶۰
باج خواهی صدام از ایران؛ یکی از دو دلیل عمدی حمله به ایران ۶۰
آقایی دنیای عرب؛ پیش‌بینی صدام از جنگ با ایران ۶۱
تلاقی خواسته‌های استکبار جهانی با رؤیاهای صدام ۶۲
اهداف دشمنان از تحمیل جنگ ۶۴
مقابله با اسلام انقلابی ۶۴
مقابله‌ی استکبار، ارتیاع و صهیونیسم با افکار بلند اسلامی ۶۴
پروژه‌ی بین‌المللی استکبار برای نابودی اسلام الهام‌بخشی انقلابی ۶۴
هدف توطئه‌ی جنگ؛ مقابله با اسلام حاضر در صحنه ۶۵
مقابله با انقلاب اسلامی ۶۶
دشمنی با اولین نمونه‌ی انقلاب اسلامی در جهان معاصر ۶۶
تهاجم نظامی؛ از تدابیر قطعی استعمارگران علیه انقلابها ۶۷
هدف از تحمیل جنگ ویرانگر؛ جلوگیری از سازندگی کشور ۶۷
تجزیه‌ی ایران ۶۸
تجزیه‌ی ایران؛ یکی از اهداف حرکت دسته جمعی دنیا علیه ما ۶۸

۶۹	حافظت از رژیم صهیونیستی
حمله‌ی رژیم بعثی - صهیونیستی به ایران، خدمتی بزرگ به اسرائیل ...	
۶۹	جنایت صدام علیه دنیا اسلام و همسو با جاه طلبی اسرائیل
۷۰	

فصل سوم: نقش تدین، معنویت و مبانی دینی در پیروزی دفاع مقدس

۷۳	نقش اعتقادات دینی
۷۳	بُروز مجموعه‌ی درهم‌تنیده‌ی اعتقادات دینی در دفاع مقدس
۷۴	نقش معنویت دینی
۷۴	معنویت؛ اساس کار انقلاب اسلامی و دفاع مقدس
۷۴	صفای معنوی؛ خصوصیت بی‌نظیر رزمندگان جوان
۷۵	معنویت؛ عامل بی‌تابی جوانان برای حضور در جبهه‌ها
۷۵	نقش ایمان دینی
۷۵	ایمان آگاهانه؛ عامل شکست ناپذیری در میدانهای گوناگون
۷۷	عنصر ایمان و روحیت؛ تعیین‌کننده‌ی سرنوشت جنگ
۷۷	پیروزی قطعی؛ ناشی از همراهی ایمان و کارایی
۷۸	رشد ایمان اسلامی؛ عامل موفقیت نیروهای مسلح
۷۸	ایمان؛ رشته‌ی اتصال همه‌ی ملت ایران به یکدیگر
۷۹	شواهد مؤثّر بودن ایمان و مجاهدت در کسب موفقیتها
۸۰	ایمانی بودن نظام؛ عامل موفقیت ملت در جهاد فی سبیل الله
۸۰	نقش امدادهای غیبی
۸۰	برخی از مصادیق نصرت مؤمنین بالشکریان نامه‌ی
۸۲	امداد غیبی خداوند متعال در یکی از نقاط حتی‌ساز جنگ
۸۲	بیش از واقع دیده شدن در چشم دشمن، از امدادهای غیبی
۸۴	نقش تکلیف‌مداری
۸۴	اداء تکلیف اسلامی؛ هدف ایستادگی ملت ایران در جنگ تحمیلی
۸۵	دفاع مقدس؛ تجلی پدیده‌ی «خود را فرع هدف دانستن!»

86	نقش شهادت طلبی
86	شهادت؛ ارزشمندترین پدیده‌ی بین مؤمنان با خداوند
86	مطرح نبودن «جان» برای رزمندگان در دفاع مقدس
87	نقش ایستادگی و مقاومت
87	دفاع مقدس؛ از بزرگ‌ترین مفاخر تاریخ استقامت ایرانیان
88	روحیه‌ی مقاومت در دوران جنگ
88	پیام رزمندگان؛ ایستادگی تا آخرین قطراهی خون
89	نقش ایثار و فداکاری
89	آشکار شدن معنای قرآنی ایثار در جنگ تحملی
90	تکرار تاریخ در ایثار و فداکاری رزمندگان
90	نقش حادثه‌ی کربلا
90	مردم ایران؛ سربازان حسین بن علی(علیه السلام) در مقابل یزیدیان
91	مجاهدت پیروان حسین(علیه السلام) در کربلای جبهه‌ها
91	رؤیت رشحاتی از روح حسینی در وصیت‌نامه‌ی شهدا
93	نقش مهدویت
93	اعتقاد به مدد ولی عصر(عجل الله فرجه الشریف)؛ موجب قوت قلب رزمندگان
93	الاطاف امام زمان(عجل الله فرجه الشریف) به بسیاری از جوانان رزمnde
94	جهادگران دفاع مقدس، منتظران حقیقی امام زمان(عجل الله فرجه الشریف)
94	نقش دعا و نیایش
94	دعا و تضرع؛ موجب کارایی نیروها و اراده‌ها
95	ثمره‌ی همراهی «مجاهدت» جوانان با «ذکر و دعا»
96	نقش رهبری الهی (ولایت فقیه)
96	امام عادل و حکومت اسلامی؛ هادی انسان به راه خدا
96	رهبری امام؛ عامل پیروزی ملت ایران در دفاع مقدس
97	امیدبخشی امام (قدس سرہ) در سخت‌ترین لحظات جنگ
97	فرمان تعجب برانگیز امام در مورد مهامات در جنگ

۱۰۵	پیروزی در جنگ؛ حاصل اعتماد امام به جوانان
۱۰۶	تذکر و جهت دهی امام؛ مانع غفلت مسئولین از جنگ

فصل چهارم: نقش مردم و اقسام مختلف مردمی در دفاع مقدس

۱۰۳	عموم مردم
۱۰۳	ملت مسلمان ایران؛ عامل سربلندی در دفاع مقدس
۱۰۳	علت خدمت رسانی خودجوش عموم مردم در جنگ
۱۰۴	حمایتهاي مردم؛ عامل موقفيتهای بزرگ رزم‌مندگان
۱۰۵	طلاب و علماء
۱۰۵	تأثیر شهداء و ایثارگران روحانی در بقای استقلال کشور
۱۰۶	تأثیر روحانیون در بسیج عمومی ملت برای دفاع از کشور
۱۰۷	آیت الله صدقی؛ حاضر در جبهه‌های غرب و جنوب
۱۰۷	آیت الله جمی؛ سنگر معنوی در روزهای محنت خرم‌شهر و آبادان
۱۰۸	آیت الله میرزا جواد تهرانی؛ پیشوای جوانان مجاهد
۱۰۹	انس عجیب جوانان اهل جبهه با مرحوم تالّهی
۱۰۹	دانشجویان
۱۱۰	دانشگاه؛ تأمین‌کننده‌ی نیروهای موئر در دفاع مقدس
۱۱۰	جوانان
۱۱۰	اشتیاق هزاران جوان مسلمان برای دفاع از دین و شرف
۱۱۱	سرافرازی پرچم اسلام در دنیا؛ با قیام جوانان در دفاع مقدس
۱۱۱	دفاع مقدس؛ عرصه‌ی معجزه‌ی جوان مؤمن انقلابی
۱۱۲	از خودگذشتگی جوانان؛ برای حضور در میدان جنگ
۱۱۲	استراتژیست‌های جوان؛ به زانو در آورنده‌ی ژرالهای پیغمبر
۱۱۳	آبدیده شدن جوانان؛ به برکت ایفای نقش در جنگ
۱۱۳	دانش آموزان

۱۱۳	احساس مسئولیت و بصیرت دانشآموزان در جنگ
۱۱۴	کارگران و معلمان
۱۱۴	ایقای نقش کارگران و معلمان در میدان جنگ
۱۱۵	سرپلندی معلمان و کارگران از جمله در دفاع مقدس
۱۱۵	اخلاص فوق العاده‌ی کارگران در جبهه‌ی جنگ
۱۱۶	نقش بارز و تعیین‌کننده‌ی کارگران در جنگ تحمیلی
۱۱۷	پزشکان و پرستاران
۱۱۷	اداره‌ی بخشی از جبهه‌ی جنگ توسط مجموعه‌ی پزشکی
۱۱۷	پزشکان، پرستاران و کادر بیمارستان؛ در خط اول جبهه
۱۱۸	مدیران دولتی
۱۱۸	حضور مدیران کشوری در جنگ؛ نشانه‌ی همدلی امت
۱۱۹	زنان
۱۱۹	نقش ارزنده‌ی زنان در جنگ
۱۲۰	بسیج خواهان، منشأ آثار مهم در جبهه و پشت جبهه
۱۲۱	پیروزی در جنگ؛ مدیون صبر، استادگی و معرفت زنان
۱۲۲	همسران و مادران مجاهدان؛ اسوه‌های صبر و مقاومت
۱۲۲	عشایر
۱۲۲	مرزبانی عشایر؛ دفاع از اسلام در مقابل مهاجمین
۱۲۳	فداکاری عشایر برای خدمت به اسلام و انقلاب اسلامی
۱۲۳	روحیه و شجاعت عشایر در روزهای غربت جبهه
۱۲۴	خانواده‌های شهدا
۱۲۴	استقرار نظام الهی؛ ثمره‌ی معامله‌ی خانواده‌های شهدا
۱۲۵	منش خانواده‌ی شهدا؛ راز زنده ماندن نهضت اسلامی
۱۲۵	تبیین تأثیر فضیلت خانواده‌ی شهدا بر دوستان و دشمنان
۱۲۶	سایر اقسام
۱۲۶	فداکاری داوطلبانه‌ی هم‌میهانان مسیحی؛ نشانه‌ی وحدت ملت

۱۲۶	نقش آفرینی و تأثیرگذاری مذاحان در جبهه‌ها
۱۲۷	بازاریان متدين؛ از اقلیین پاسخ‌دهندگان به ندای امام
۱۲۷	فداکاری عگاسان و فیلم برداران در خطوط مقدم
۱۲۸	حضور هنرمندان در دوران دفاع مقدس؛ نشانه‌ی بلوغ هنری آنها
۱۲۹	مجاهدین عراقی
۱۲۹	مبارزات برادران عراقی در ایران علیه صدام
۱۲۹	آرزوی اسرای عراقی؛ جنگیدن در صفوف اسلام علیه کفر

فصل پنجم: نقش ارگانها و نهادهای مختلف در دفاع مقدس

۱۳۳	نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران
۱۳۳	اداء دین نیروهای مسلح با تلاش صادقانه در جنگ
۱۳۴	روحیه‌ی بالای فرماندهان نظامی در بازگشت از مناطق جنگی
۱۳۴	حضور متنوع همه‌ی نیروهای مسلح در جبهه‌ها
۱۳۵	هماهنگی نیروهای مسلح؛ عامل فتح خرمشهر
۱۳۶	قیام نیروهای مسلح در جنگ بین‌المللی علیه ملت ایران
۱۳۷	ارتش جمهوری اسلامی ایران
۱۳۷	دفاع مقدس؛ مظہروفاداری ارتش به انقلاب
۱۳۷	همکاری ارتش و سپاه؛ آغاز روند پیروزی‌ها در جنگ
۱۳۸	برادران ارتشی؛ محبوب القلوب ملت ایران
۱۳۸	حضور همیشگی نیروی هوایی در جلوترین میدانها
۱۳۹	تبدیل ارتش به کلمه‌ی طیبه در آزمون دفاع مقدس
۱۴۱	حضور دائمی ارتش در جبهه‌های نبرد؛ یکی از افتخارات ارتش
۱۴۲	افتخار ارتش به آموزش نظامی به نیروهای انقلابی
۱۴۳	نیروی هوایی؛ حافظ آبروی انقلاب اسلامی و ملت از آغاز جنگ
۱۴۳	فتحات جنگی؛ مدیون حضور سپاه در جنگ
۱۴۴	نقش استثنائی سپاه و بسیج؛ در پیشبرد جنگ

۱۴۵	سپاه؛ مصدقاق کامل شجره‌ی طیبه
۱۴۵	نقش تعیین‌کننده‌ی سپاه در دفع حمله‌ی ایادی استکبار
۱۴۶	هنر سپاه در تربیت جوانان برجسته در میدان جنگ
۱۴۶	آمیخته شدن خون ارتشیان و سپاهیان در میدان جنگ
۱۴۷	بسیج مردمی
۱۴۷	بسیج مردمی؛ پدیده‌ای بی‌نظیر
۱۴۸	بسیج مردمی، عصای دست ارتش و سپاه
۱۴۹	بسیج مردم؛ گره‌گشای کار جنگ
۱۴۹	شکست قطعی؛ در صورت نبود بسیج
۱۵۰	بسیجیان؛ شیران روز و زاهدان شب
۱۵۱	خون بسیجیان؛ درخشان‌کننده‌ی ناصیه‌ی انقلاب
۱۵۱	بسیجیان؛ رزمندگان با بصیرت
۱۵۲	بسیج، مظہر فداکاری
۱۵۳	بسیج، حقیقتی شبیه افسانه‌ها
۱۵۴	بسیج؛ حاضر در میدان عمل
۱۵۵	دفاع مقدس؛ عرصه‌ی شکوفایی استعدادهای بسیج
۱۵۶	نیروهای انتظامی جمهوری اسلامی ایران
۱۵۶	حضور برادران کمیته در جبهه‌ها؛ برطرف‌کننده‌ی کمبود نیرو
۱۵۸	جنگ تحملی؛ عرصه‌ی امتحان نیروهای انتظامی
۱۵۸	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
۱۵۸	تلاشگران صنایع دفاعی؛ سربازان خطوط مقدم جبهه
۱۵۹	جهاد سازندگی
۱۵۹	نقش جهاد سازندگی در ایجاد حماسه‌های دفاع مقدس
۱۶۰	ایجاد جاذبه‌های میدان جنگ؛ نقش بسیار مهم جهاد سازندگی
۱۶۱	ستاد جنگهای نامنظم
۱۶۱	ستاد جنگهای نامنظم؛ شجاع و حماسی

فصل ششم: نقش دولتها و سازمانهای بین‌المللی در جنگ تحمیلی

۱۶۵	ایالات متحده‌ی آمریکا
۱۶۵	حمله به ایران با کمک و چراغ سبز آمریکا به صدام
۱۶۶	اثبات حضور نظامی ناتو و آمریکا در جنگ هشت ساله
۱۶۶	اقرار آمریکایی‌ها به حمایت از رژیم بعث عراق
۱۶۷	کمکهای مستقیم و غیرمستقیم آمریکا به رژیم بعث
۱۶۸	کشورهای اروپایی
۱۶۸	تصویح کشورهای اروپایی به لزوم حمایت از عراق
۱۶۸	کمکهای تسلیحاتی و ناجوانمردانه اروپایی‌ها به عراق
۱۷۰	پیروزی مردم ایران بر همه‌ی دستگاه‌های شیطانی
۱۷۰	کشورهای مرتبع منطقه
۱۷۰	لجاجت رژیمهای خلیج فارس در تشویق صدام به جنگ
۱۷۱	پشتیبانی زبانی و عملی امرا و پادشاهان عربی از صدام
۱۷۲	رفتار متفاوت کشورهای عربی با ما در دفاع مقدس
۱۷۲	سازمانهای بین‌المللی
۱۷۲	بی‌تعهدی سازمانهای بین‌المللی نسبت به جنایات جنگی صدام
۱۷۳	گسترش میدان جنگ؛ نتیجه‌ی مسامحه‌ی سازمانهای بین‌المللی
۱۷۴	بی‌اعتمادی ما به شورای امنیت در صدور قطعنامه‌های جنگ
۱۷۵	مواضع شورای امنیت؛ دوگانه و در مُشت ابرقدرت‌ها
۱۷۶	سکوت کنفرانس سران کشورهای اسلامی در مقابل جنگ
۱۷۷	کمیته‌ی حمایت از صلح؛ کمیته‌ی حمایت از صدام
۱۷۸	خدمات استکبار از طریق شورای امنیت به رژیم متباوز بعث
۱۷۹	رسانه‌های خبری بین‌المللی
۱۷۹	رویکرد دوگانه‌ی رسانه‌های جهان در انعکاس اخبار جنگ
۱۸۰	قلمهای، دستها و حنجره‌های مزدور در خدمت دشمن